De Digitale Snelweg

Vogels kijken langs de Digitale Snelweg

Nummer 51

Peter Meijer

EuroBirdNet
De Fin Martin Helin stopte onlangs met het verzorgen van het EuroBirdNet (EBN). Vele jaren kregen wij van hem e-mails over vogelonderwerpen op allerlei gebied. In deze rubriek las u vaak samenvattingen van wat er zoal passeerde. Een andere administrateur heeft de verzorging van de berichtgeving overgenomen. Het waren echter Pieter Bison en Rolf de By die in 1990 het EuroBirdNet hebben opgezet (British Birds: 1990 (83): 252) en nog altijd verzorgt Rolf de By het EuroBirdNet Nederland (EBNNL). Voor deze prestatie zijn wij oprecht dankbaar.

Praat er eens over
Dat is altijd goed. Je kunt dan dingen 'een plek' geven. Eigenlijk net zo als dat bij vogels is. Die hebben zo hun eigen plek waar ze broeden. Gierzwaluwen bijvoorbeeld en wie daar nu eens als gierzwaluwfanaat over wil 'praten' gaat natuurlijk naar: *http://groups.yahoo.com/group/gierzwaluwen-praatgroep/*. Je kunt je gierzwaluwei hier kwijt over (eerste) waarnemingen, tellingen, nestgelegenheid, beschermingsmaatregelen, kolonie-uitbreidingen, nestkasten, installatie van infraroodcamera's, (bedreigde) gebouwen waar Gierzwaluwen in huizen, etcetera.

Japanse Pestvogel in Wageningen
Over de website van Ruud Altenburg kon u lezen in aflevering 46 van deze rubriek (*het Vogeljaar* 52 (5): 217). Toen ging het om de herkenning van meeuwen. Begin maart was er een

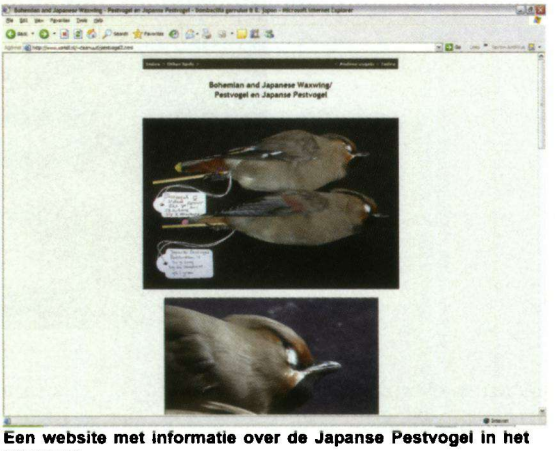

Een website met informatie over de Japanse Pestvogel in het museum.

zeer ingehouden verwachting in twitchend Nederland. In een groepje Pestvogels te Wageningen ontdekte iemand een 'Japanse Pestvogel' *Bombycilla japonica*. Bij de vele meldingen van deze waarneming (via SMS, websites en e-mail) werd steeds weer de term 'escape' gebruikt. Japanse Pestvogels worden kennelijk gehouden in volières. Je verwacht dan dat het daarna wel stil zal worden. Niets is echter minder waar. Van dag tot dag lieten de toptwitchers weten dat ze toch even waren gaan kijken. Het is natuurlijk zeer goed kennis te nemen van vogelsoorten die je niet alle dagen ziet. De Japanse Pestvogel ziet er op het oog net zo uit als de 'onze'. Alleen heeft hij een roze eindband aan de staart en ook de lakdeeltjes zijn roze. Er zijn meer kenmerken, maar dit zijn de voornaamste. Naarmate de week vorderde kwamen verscheidene vogelcoryfeeën kijken.

Japanse Pestvogels in Wageningen. Foto: Rob Honing.

Tijdens een prachtige NOU-dag over klimaatverandering zei Kees Roselaar dat er in het Zoölogisch Museum in Amsterdam in december 2004 nog een Japanse Pestvogel was gebracht. Een kat had deze vogel te pakken gekregen. Ruud Altenburg gaf ons direct informatie over deze vogel in het museum. Zie: *http://www.xs4all.nl/~daarruud/pestvogel2.html.*
De informatie die Michel Klemann geeft, is ook interessant. Hij verwijst naar zijn verensite: *http://www.michelklemann.nl/verensite/start/index.html.*
Hij schrijft: "Bij vogels die gehouden worden, zijn de veertjes van de vleugelpunten veelal opvallend versleten. Dit wordt veroorzaakt doordat kooivogels tijdens het vliegen regelmatig de wanden of het gaas van de kooi of de volière raken. Een vorm van slijtage die in het wild eigenlijk weinig voorkomt. Wanneer wilde vogels in paniek opvliegen, raken de vleugeltoppen soms de grond, maar echt overdreven slijtage aan de laatste centimeters van de vleugeltoppen of staartpennen ten opzichte van de rest van de pennen is meestal een opvallend kenmerk voor kooivogels. Een tweede kenmerk is stront aan de bovenkant van de veren. In het wild is de kans dat een

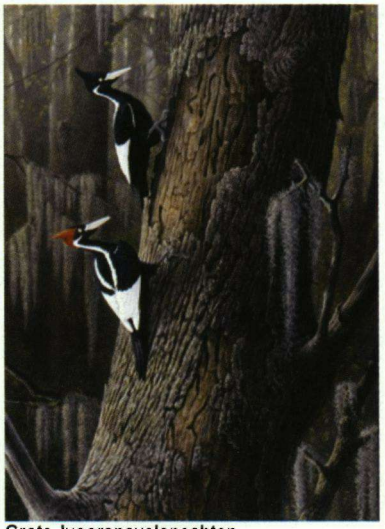
Grote Ivoorsnavelspechten.
Bron: Website van Mary Scott.

In Nature werd ook enkele malen aandacht besteed aan de Grote Ivoorsnavel-specht.

vogel op zijn vleugels of rug wordt gepoept vele malen kleiner dan in een volière of kooitje, waar door gebrek aan regen de veren 'diep smerig' worden door de opgedroogde stront. Een derde kenmerk wordt veroorzaakt door verkeerde voeding. Dan verschijnen zogenaamde 'fault bars', zoals die bekend zijn van foto's uit De Takkeling bij jonge roofvogels en die daar hongermaliën worden genoemd".
Deze Japanse Pestvogel heeft een roze in plaats van een rood staartuiteinde en dat is het gevolg van verkeerde voeding. De vogel heeft te lang in een hok gezeten en ik verwacht dan dat de veren 'smerig' zijn. Als de vogel is ontsnapt en al enige weken vrij rondvliegt, heeft deze de kans gehad zich te wassen of zich schoon te laten regenen. In dat geval zou slijtage aan vleugeltoppen toch zichtbaar duidelijker moeten zijn vergeleken bij 'echt wilde' vogels. Hoe dan ook, ik moet zeggen dat deze Jappanner er voor een 'kooivogel' wel heel erg gaaf uitziet op de foto's.'

Sensatie in de Vogelwereld
Is de Grote Ivoorsnavelspecht *Campephilus principalis* toch nog gezien? In *het Vogeljaar* 50 (2): 78) is aandacht besteed aan deze soort. Er zou nog één exemplaar zijn. Er werd een expeditie uitgerust om naar deze vogel te zoeken. De vogel werd niet gevonden. Op 28 april 2005 kwam het grote nieuws via: *http://www.birdingamerica.com/ivorybilledwoodpecker.htm.* Op de CNN-website lezen wij dat deze soort in 2004 na zestig jaar is herontdekt in de Verenigde Staten in de staat Arkansas. Er zijn video-opnamen gemaakt en de roep is door verscheidene waarnemers apart van elkaar gehoord. Ook zichtwaarnemingen zijn door individuele waarnemers gedaan. Daarvoor waren 6000 uren waarnemen voor nodig in een enorm groot en slecht toegankelijk moerasbosgebied. De Nederlandse spechtenexpert Martjan Lammertink is ook betrokken bij de expe-

dities. Zie ook: *http://edition.cnn.com/2005/TECH/science/04/28/woodpecker.found.reut/index.html*. Sinds 1880 zijn er zes soorten in de Verenigde Staten uitgestorven, waaronder men ook de Grote Ivoorsnavelspecht rekende. Modellen gemaakt op basis van een zeer wazige video zijn te zien op: *http://www.sciencemag.org/cgi/rapidpdf/1114103v1.pdf*. Daar vindt u ook een uitgebreide beschrijving en een verslag van wat er zoal is gezien. De foto's worden ondersteund met tekeningen. Hoe overtuigend is dit? Nu is voorzichtigheid altijd op haar plaats: een paar jaar terug werden vogels gehoord (maar dat bleken geweerschoten). Of het een poging is de prachtige moerasbossen te behouden, kan men zich afvragen. 'Major announcement of dramatic discovery related to species conservation' leest u door het volgen van deze link: *http://releases.usnewswire.com/GetRelease.asp?id=46500*.
Zie ook verder ook: *http://www.ivorybill.org/* en er is een videofilmpje te downloaden via: *http://www.eurekalert.org/images/release_graphics/Cornell_high.mov*.
Niet iedereen is overtuigd, dus overtuig u zelf: *http://birds.cornell.edu/ivory/story2.htm*
Er vindt een discussie plaats op: *www.birdforum.com*.
Het blad Nature besteedde ook aandacht aan de 'ontdekking' van de verloren gewaande soort en gaf aan dat de determinatie van de waarneming onzeker is. Zie: *http://www.nature.com/news/2005/050718/full/050718-10.html*.

Vogels via webcams te zien
Als u dit leest, is de broedperiode over en moet u tot volgend jaar wachten. Wie de website van uw auteur bezocht en de 'links' van deze aflevering volgde, kon in april en mei al genieten van de beelden. Sommige websitebeheerders gaven aan dat zij volgend jaar weer de betrokken vogels willen volgen. Een Steenarend uitgerust met een camera laat ons zien waarheen hij of zij vliegt:

Website van de Vogelwacht Uden.

http://media.animal.discovery.com/convergence/spyonthewild/birdtech/birdtech.html
Toy Janssen verzorgt via een webcam de website: *http://www.vogelwachtuden.nl*. Daarop is het broeden van een Kerkuil te volgen. Een Kauw is te zien in een kerkuilenkast: *http://www.timvannus.tk*. Kauwen worden ook gefilmd via een webcam: *http://home.hccnet.nl/a.a.van.uchelen/webcam*.

Nieuwe websites van vogelaars
Eelke Schoppers uit Zuid-Laren is niet alleen een actieve veldwaarnemer, maar ook fotografeert hij en hij wil ons mee laten genieten. Zijn nieuwe website is: *http://www.naturepix.nl/*. Arjan Drost komt regelmatig in het koude noorden van ons continent en van de natuur aldaar zijn foto's te zien op: *http://www.natureview.nl/*. Ooievaars op het nest zijn te zien op: *http://www.storchennest.de/en/index_index.php*.

Determinatie Canadese Gans
Het determineren van deze soort kan soms lastig zijn, zeker als het de Kleine Canadese Gans betreft. Voor goede herkenningskenmerken kunt u de volgende website bezoeken: *http://www.idahobirds.net/identification/identification.html*.

Informatieve websites
Luister eens naar vogelgeluiden uit allerlei gebieden in de wereld. Bezoek: *https://www.birdsounds.nl/*.

■ P.C. Meijer, Mossel 16, 1775 JB Middenmeer. Telefoon: (0227) 50 35 59, e-mail: meijerpc@quicknet.nl.

Mijn website vindt u op: *http://members.tripod.com/pcmeijer/index.html*. Via de link *het Vogeljaar* surft u naar de startpagina van de Digitale Snelweg, websites van vogelaars en vogelorganisaties. Zowel de links uit de afgelopen afleveringen als die van de nog komende afleveringen, vindt u er.